

ступеня реалізації цифрових трансформаційних процесів. Отже, враховуючи багатоаспектність та різновекторність глобалізаційних зрушень в контексті цифрових трансформаційних процесів, визначення ступеня впливу зовнішніх та внутрішніх реальних та потенційних загроз на систему захисту національної економіки є необхідною умовою трансформаційних модифікацій на макроекономічному рівні.

1. Піщуліна О. І. Цифрова економіка: тренди, ризики та соціальні детермінанти : доповідь. Київ : Центр Разумкова ; Видавництво «Заповіт», 2020. 274 с. URL : https://razumkov.org.ua/uploads/article/2020_digitalization.pdf.

2. Любохинець Л. С., Шпуляр Є. М. Цифрова трансформація національної економіки: сучасний стан та тренди майбутнього. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2019. Вип. 4. С. 213–128.

УДК 331.57:336.233:338.246.8

DOI: 10.31733/15-03-2024/2/265-267

Людмила ФЕДОРЮК

викладач кафедри економічної
безпеки та фінансових розслідувань
Національної академії
внутрішніх справ

ДЕРЖАВНЕ СТРАХУВАННЯ НА ВИПАДОК БЕЗРОБІТТЯ ЯК ФАКТОР ЗМІЦНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Проблема безробіття є однією з головних серед глобальних проблем сьогодення. Ситуація на сучасному ринку праці відображає демографічні, економічні та соціальні процеси, що впливають на стан економічної безпеки України в умовах воєнного стану.

Безробіття – соціально-економічне явище, за якого частина осіб не має змоги реалізувати своє право на працю та отримання заробітної плати (винагороди) як джерела існування [1].

Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття створюється для управління страхуванням на випадок безробіття, провадження збору та акумуляції страхових внесків, контролю за використанням коштів, виплати забезпечення та надання соціальних послуг. Фонд є цільовим централізованим страховим фондом, некомерційною самоврядною організацією. Держава є гарантом забезпечення застрахованих осіб та надання їм відповідних соціальних послуг цим фондом [2]. Діяльність фонду регулюється Основами законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування, Законом України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» від 02.03.2000 р. [3].

Війна призвела до переміщення жителів з території, близьких до лінії фронту, де відбуваються військові дії, до більш безпечних місць. Частина з них виїхали в інші регіони України або навіть за кордон. В умовах цифровізації сучасного суспільства дистанційна робота стала варіантом вирішення нагальних проблем для багатьох шукачів роботи.

На сьогодні в Україні спостерігається брак кваліфікованих працівників, зокрема в галузях, де необхідна спеціалізована освіта та досвід (наприклад, медицина, освіта). Ситуація, що склалася, являє собою серйозну проблему, що впливає на різні напрями та економічну безпеку країни, а також може призвести до збільшення безробіття серед молоді та молодих спеціалістів.

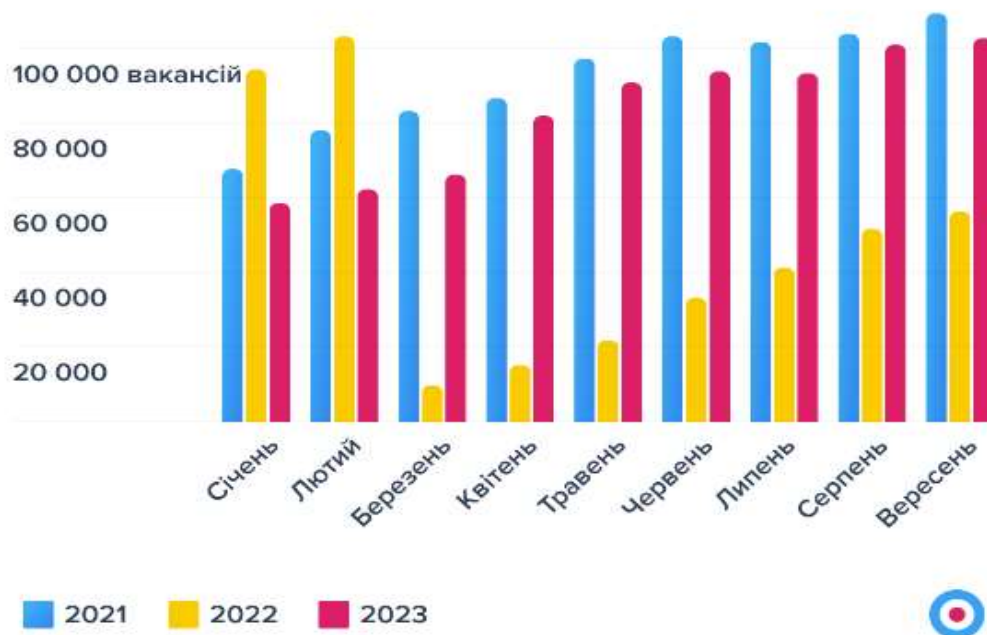
Протягом року в умовах війни, що триває на території України, служба зайнятості продовжувала працювати для українців. Діяльність служби зайнятості здійснювалася, зокрема, шляхом реалізації низки урядових ініціатив, спрямованих на підтримку безробітних та роботодавців, а також шляхом надання вже традиційних послуг: з працевлаштування, професійного навчання, надання ваучера, організації громадських, суспільно корисних та інших робіт тимчасового характеру.

Таким чином, існує ряд заходів щодо мінімізації негативних наслідків впливу війни на збалансування попиту й пропозиції на ринку праці України. Насамперед це стосується підвищення ефективності державної політики зайнятості в напрямі розвитку бізнес-

середовища, стимулювання розвитку підприємництва, покращення якості професійної освіти й навчання, сприяння підвищенню економічної активності населення за рахунок соціального залучення уразливих груп населення, створення умов для розбудови державного, приватного, публічно-приватного партнерства й програм корпоративної соціальної відповідальності. Для стимулювання зайнятості уразливих груп населення доцільно застосовувати механізми виплати фінансових дотацій до заробітної плати; покращувати якість і доступність послуг інфраструктури (медичної, житлової, транспортної); забезпечувати фінансову підтримку для адаптації робочих місць до потреб осіб з інвалідністю; надавати психологічну підтримку. Загалом реалізація цих заходів сприятиме забезпеченню адаптованості ринку праці до сучасних ризиків і потенційних викликів, які можуть загостритися в перспективі, допоможе створити умови для покращення якості трудового потенціалу країни (зокрема професійної, кваліфікаційної складової), необхідного для повоєнного відновлення економіки на модернізаційних засадах, реабілітації ветеранів, внутрішньо переміщених осіб, осіб з інвалідністю [4].

Динаміка вакансій з січня до вересня 2023 проти минулих років

Результати дослідження Work.ua

На графічному матеріалі видно, що потреба в працівниках існує, кількість вакансій в 2023 році збільшується у порівнянні з попередніми роками [5]. Тому основними напрямками вирішення проблеми на ринку праці є:

- реінтеграція ВПО. Уряд України може спрямувати зусилля на підтримку і реінтеграцію переміщених осіб, зокрема надання можливостей для перепідготовки та підвищення кваліфікації;
- програми стимулювання розвитку галузей. Для залучення кваліфікованих працівників у важливі галузі економіки можна впровадити програми стимулювання, такі як фінансові пільги, гранти для освіти тощо;
- розвиток внутрішнього ринку праці. Україна може інвестувати у розвиток власних кадрових резервів, зокрема шляхом розширення освітніх програм та підтримки студентів/молодих спеціалістів;
- міжнародне співробітництво. Україна може встановити співпрацю з іншими

країнами для обміну фахівцями та стажування. Міжнародне співробітництво може допомогти вирішити проблему нестачі кваліфікованих працівників.

– підтримка бізнесу та інновацій. Для залучення кваліфікованих працівників важливо створити сприятливі умови для бізнесу та інновацій шляхом спрощення бюрократичних процедур, надання фінансової підтримки для стартапів та діючих підприємств [5].

Отже, питання посилення уваги до державного страхування на випадок безробіття є актуальним в умовах воєнного стану щодо зміцнення економічної безпеки країни.

1. Про зайнятість населення: Закон України від 5 липня 2012 р.. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text>.

2. Страхування на випадок безробіття. URL : <https://library.nusta.edu.ua/depository/%D0%95%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%BDi%20%D0%BA%D0%BD%D0%B8%D0%B6%D0%BA%D0%B8/%D0%A1%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B5%20%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%85%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F/08.pdf>.

3. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття : Закон України від 02.03.2000. URL : <https://ips.ligazakon.net/document/T001533>.

4. Судаков М., Лісогор Л. Ринок праці України 2022-2023: стан, тенденції та перспективи. Державна служба зайнятості України ; Федерація роботодавців України ; Міністерство освіти і науки України ; Європейський банк реконструкції та розвитку ; Фонд міжнародної солідарності (Solidarity Fund PL), 2023. 170 с. URL : https://solidarityfund.org.ua/wp-content/uploads/2023/04/ebrd_ukraine-lm-1.pdf.

5. Війна і дефіцит працівників: динаміка кадрових ресурсів в Україні 13 жовтня 2023 року. Інститут аналітики та адвокації. URL : https://iaa.org.ua/articles/vijna-i-deficyt-pracziivnykiv-dynamika-kadrovuh-resursiv-v-ukrayini/?gad_source=1&gclid=EAlaIQobChMI57LDrrDahAMVNVyRBR19nwIpEAAyAIAAEgJzNvD_BwE.

УДК 338.246.8

DOI: 10.31733/15-03-2024/2/267-269

Денис АДАМЕНКО

аспірант кафедри публічного управління та адміністрування Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

РОЛЬ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У СПІВПРАЦІ З УРЯДОМ ДЛЯ ПІДТРИМКИ ПРОГРАМ ВІДНОВЛЕННЯ

У сучасних умовах війни і з огляду на майбутнє післявоєнне відновлення України роль громадських організацій (далі – ГО) у співпраці з урядом для підтримки програм відновлення набуває все більшої актуальності та значущості. Особливо важливим цей аспект є в контексті інтелектуальних ресурсів України, які виступають драйвером повоєнного відновлення та забезпечують успішну інтеграцію країни у глобальний економічний і соціальний простір.

Важливим завданням є дослідження ролі громадських організацій у підтримці програм відновлення, зокрема їх співпраці з урядом, а також вивченні публічно-управлінського аспекту цього процесу та впливу інтелектуальних ресурсів України на ефективність цієї співпраці. З урахуванням інтелектуального потенціалу країни, її громадянського суспільства та практичного досвіду відновлення аналіз цих аспектів допоможе виявити найбільш оптимальні шляхи співпраці між урядом та ГО для досягнення успішних результатів у відновленні країни після кризових ситуацій [1].

Роль ГО у співпраці з урядом для підтримки програм відновлення полягає в їхній здатності мобілізувати ресурси та експертні знання громадськості для вирішення соціально-економічних проблем, що виникають у період після кризових ситуацій. ГО виступають посередниками між громадськістю та урядом, сприяючи формуванню та реалізації програм відновлення, які враховують реальні потреби та інтереси населення.

ГО забезпечують платформу для включення громадян у процеси прийняття рішень,

розроблення та впровадження стратегій відновлення, що сприяє підвищенню легітимності та ефективності управління відновленням. Вони також можуть надавати технічну підтримку, моніторинг та оцінку програм відновлення, допомагаючи уряду у підтримці прозорості та відповідальності в процесі реалізації програм [2].

Поєднуючи експертність, знання та мережі контактів у громадському секторі, ГО допомагають урядовим структурам у виявленні пріоритетів відновлення, розробці стратегій та дієвих механізмів їх втілення. Їхня участь у підтримці програм відновлення сприяє збільшенню доступу до ресурсів, підвищенню якості послуг та забезпеченню більшої інклюзивності у процесах відновлення, що сприяє стабільності та розвитку суспільства.

Публічно-управлінський аспект співпраці ГО з урядом включає широкий спектр дій та механізмів, спрямованих на ефективне управління та реалізацію програм відновлення.

У рамках цього аспекту співпраця ГО з урядом базується на принципах відкритості, прозорості та взаємодії між громадянським суспільством та органами державної влади. ГО можуть виконувати роль консультантів та експертів, надавати рекомендації та конструктивну критику щодо стратегій та політик відновлення, сприяючи формуванню науково обґрунтованих рішень.

Публічно-управлінський аспект співпраці передбачає також створення механізмів взаємодії та комунікації між ГО та урядовими інституціями на різних рівнях. Це може включати участь ГО у робочих групах, публічних слуханнях, консультаціях з громадськістю та інших формах діалогу, спрямованих на забезпечення відкритості та відповідальності у прийнятті рішень [3].

Крім того, публічно-управлінський аспект враховує необхідність створення ефективних механізмів моніторингу та оцінки реалізації програм відновлення з метою забезпечення їхньої якості та ефективності. ГО можуть брати активну участь у процесах моніторингу, збиранні та аналізі даних, а також впливати на вжиття коригуючих заходів у випадку виявлення проблем та недоліків у реалізації програм.

Отже, публічно-управлінський аспект співпраці ГО з урядом визначається не лише формою взаємодії, а й активною участю у формуванні та реалізації стратегій відновлення, забезпеченні відкритості та відповідальності у прийнятті рішень, а також контролі за їх реалізацією.

Вплив інтелектуальних ресурсів України на співпрацю ГО з урядом у підтримці програм відновлення є важливим аспектом, що визначає ефективність та успішність реалізації цих програм. Інтелектуальні ресурси охоплюють не лише наукові знання та експертність, а й технічні можливості, інноваційні рішення та мережі контактів.

Україна має значний потенціал інтелектуальних ресурсів у таких сферах, як наука, освіта, технології, інновації та ін. Наукові установи, університети, дослідні лабораторії та інші наукові й навчальні заклади мають значний досвід та експертні напрацювання у різних галузях, яка може бути використана для розробки та впровадження програм відновлення.

Залучення науковців та експертів до співпраці з ГО та урядовими структурами може сприяти формуванню науково обґрунтованих стратегій відновлення, а також розробці інноваційних підходів та технологій для вирішення соціально-економічних проблем. Крім того, інтелектуальні ресурси можуть бути використані для проведення аналітичних досліджень, моніторингу та оцінки реалізації програм відновлення, що сприятиме удосконаленню стратегій та політик відновлення.

Наявність інтелектуальних ресурсів також сприяє розвитку інноваційних проєктів та програм, які можуть стати ключовими для ефективного відновлення післякризових ситуацій. Залучення експертів з різних сфер до співпраці з ГО та урядом дозволяє використовувати інтелектуальний потенціал країни на повну силу для досягнення успішних результатів у відновленні суспільства та економіки.

У сучасному світі співпраця громадських організацій з урядом для підтримки програм відновлення відіграє важливу роль у забезпеченні стійкого та успішного розвитку суспільства. Результати дослідження показують, що ефективність такої співпраці значно залежить від рівня інтелектуальних ресурсів країни.

Інтелектуальні ресурси України виявляються важливим фактором, що впливає на співпрацю ГО з урядом. Вони надають можливість розробки науково обґрунтованих стратегій відновлення, впровадження інноваційних підходів та технологій, а також проведення аналізу та оцінки ефективності програм.

Важливою складовою успішної співпраці ГО з урядом є створення ефективних механізмів взаємодії та комунікації, а також залучення громадськості до процесів прийняття